

7678 LLEI 10/2006, de 28 d'abril, per la qual es modifica la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests. («BOE» 102, de 29-4-2006.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegen i entenguen esta llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'any 2003, les Corts Generals van aprovar una nova normativa en matèria de forests, la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests, a través de la qual s'actualitzava el règim jurídic regulador dels espais forestals, d'acord amb la nova concepció del medi ambient consagrada per la Constitució Espanyola i amb els principis de gestió forestal sostenibles que han d'informar l'ordenació i conservació de les forests espanyoles.

A pesar del poc de temps transcorregut des de la promulgació de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, s'hi han pogut detectar certes deficiències i insuficiències concernents tant a la correcta definició de les atribucions que, d'acord amb determinats preceptes de la llei, corresponen a les diferents Administracions públiques, com en la pròpia ordenació dels mecanismes de protecció i conservació de les forests, assenyaladament, aquells que tenen a veure amb la lluita contra els incendis forestals i amb la protecció que ofereixen els sistemes administratius de registre i catalogació dels distints tipus de forests. Estes circumstàncies aconsellen escometre una modificació parcial i molt definida de la llei, en un moment encara inicial del procés social d'adaptació dels sistemes d'ordenació de les forests a les prescripcions recollides en el nou model de gestió forestal sostenible.

II

Com a novetat de la llei, cal destacar la regulació introduïda en relació amb el Catàleg de Forests d'Utilitat Pública, el qual ha constituït històricament un instrument útil per a la defensa i protecció jurídica de les muntanyes públiques. Per a estendre esta protecció a tota la massa forestal i aplicar la lògica derivada de l'article 45 de la Constitució Espanyola, segons la qual la protecció ha de prendre com a referència les qualitats objectives del recurs que s'ha de conservar i restaurar, s'afeg a la llei un nou capítol sobre les figures de les forests protectores i amb altres figures d'especial protecció. L'especial importància d'estes forests, ja siguin públiques o privades, derivada dels especials valors que incorporen, les fan creditores d'una singularitat que justifica l'adopció d'una regulació i un registre propis, a través dels quals les Administracions puguin vetlar per la seua especial protecció i salvaguarda.

La certificació forestal es reconeix com un instrument voluntari, transparent i no discriminatori per a la gestió forestal sostenible que pretén, si no hi ha altre remei, vincular el comerç dels productes forestals amb la gestió sostenible de les forests de les quals procedeixen i aconseguir que l'usuari final es decante per productes procedents de forests ordenades i gestionades amb criteris sostenibles. En la modificació introduïda, s'estableix el compromís de les Administracions públiques de promoure el consum responsable de productes forestals en els procediments de contractació pública, amb la qual cosa s'afavorix l'adquisició de fusta i productes derivats

procedents de boscos certificats i s'eviten aquells procedents de tales il·legals de tercers països. S'atenen així les recomanacions d'organismes internacionals en esta matèria. Així mateix, es preveu que les Administracions públiques fomenten el consum responsable d'estos productes per part dels ciutadans.

III

Aspecte capital de les modificacions que s'introdueixen en la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests, és el referit al tractament jurídic de la lluita contra els incendis des del punt de vista de la regulació del règim substantiu de la protecció enfront d'este tipus de sinistres.

És ben sabut que el canvi d'ús dels terrenys forestals incendiats per a transformar-los en altres de caràcter agrícola, pràcticola, industrial o urbanitzable s'ha tractat de justificar en la pèrdua de valor dels dits terrenys, ja que no tenen vegetació arbòria com a conseqüència del desastre ecològic ocasionat per l'incendi. Moltes vegades, el canvi d'ús no es promovia de manera immediata després del sinistre, sinó només després de repetits incendis d'eixe terreny forestal, que quedava, d'esta manera, en una situació de quasi total degradació vegetal que dificultava la possibilitat de rebutjar justificadament i motivadament les peticions de canvi d'ús forestal. I això, en la mesura que estos terrenys, en un curt termini, ja no podrien aconseguir el potencial forestal arbrat que posseïen abans de l'incendi.

Els incendis forestals tenen com a causa, en una xicoteta part de casos, els fenòmens naturals i, desgraciadament, en una immensa majoria de supòsits, accions humanes, ja siguen negligents o doloses. En este sentit, en un país avançat com Espanya no pot permetre's una actitud de tolerància cap a cap delictes ecològics ni, en particular, cap als incendis forestals, que comporten gravíssimes conseqüències socials i econòmiques, incloent-hi la pèrdua de vides humanes.

En l'àrea mediterrània, països com Itàlia i Portugal, que patixen de manera semblant que Espanya les conseqüències nefastes derivades dels incendis forestals, han optat per incorporar al seu dret, tant a través del codi penal com per mitjà de la legislació sectorial, la impossibilitat de canviar d'ús els terrenys forestals que han patit incendis. En la mateixa línia, diverses comunitats autònomes han implantat mesures legislatives d'acord amb les quals en cap cas es podran tramitar expedients de canvi d'ús de forests o terrenys forestals incendiats. En este context, resulta necessari i oportú que el legislador nacional faça passos en la mateixa direcció i adopte mesures anàlogues de protecció, i complemente així, en l'àmbit administratiu, les ja previstes per la nostra legislació penal. L'opció que incorpora esta llei és prohibir el canvi d'ús forestal dels terrenys forestals incendiats durant almenys 30 anys, així com la realització de tota activitat incompatible amb la regeneració de la coberta vegetal. S'opta, doncs, pel termini de 30 anys, espai de temps mínim que en la majoria dels casos pot permetre la regeneració de la vegetació forestal i, per extensió, evitar expectatives de requalificació futura de sòls no urbanitzables, en particular la dels terrenys forestals, contràries als propòsits de regeneració de la muntanya que demanden els principis de la gestió forestal sostenible.

No obstant això, es preveu, amb caràcter singular, que les comunitats autònomes puguin acordar excepcions a les esmentades prohibicions quan hi haja circumstàncies objectives que acrediten que el canvi d'ús del terreny forestal afectat estava previst amb anterioritat a l'incendi.

IV

Així mateix, es reconeix la condició d'agent de l'autoritat dels funcionaris que exercisquen funcions de policia administrativa forestal (agents forestals), siga quina siga la seua denominació corporativa específica, com s'indica en l'article 6.q) d'este text; i que estos funcionaris constitueixen Policia Judicial en sentit genèric, d'acord amb el que disposa l'apartat 6t de l'article 283 de la Llei d'Enjudiciament Criminal, considerant que la referència que fa este precepte a guardes de forests, camps i sembrats, ha de considerar-se feta actualment als esmentats funcionaris.

Una altra innovació de gran importància en esta llei és la creació del Fons per al patrimoni natural, la materialització de la qual garantirà l'estabilitat i continuïtat dels recursos econòmics en suport dels espais forestals.

El Fons per al patrimoni natural es concep com un instrument de cofinançament destinat a assegurar la cohesió territorial per mitjà del suport a la gestió forestal sostenible amb l'objectiu de valorar les funcions ecològiques, socials i culturals dels espais forestals i fer viables els models sostenibles de silvicultura.

V

A més, amb el propòsit de garantir la correcta adequació a l'orde constitucional de distribució de competències, es procedix a modificar diversos articles. En este sentit, es modifica l'article 7 per a millorar la delimitació de les funcions de competència estatal.

Es modifica també l'article 32, de manera que correspondrà al Govern l'aprovació de les directrius bàsiques comunes d'ordenació i aprofitament de forests, mentres que seran les comunitats autònomes les competents per a aprovar les instruccions d'ordenació i aprofitament de les forests. Així mateix, la regulació d'incentius i subvencions se circumscriu als supòsits en què estiguen finançats pels Pressupostos Generals de l'Estat.

VI

Finalment, la necessitat de protecció penal del medi ambient continguda en l'apartat 3 de l'article 45 de la Constitució Espanyola s'ha reforçat des de la Unió Europea, el Consell de la qual ha adoptat, el 27 de gener de 2003, la Decisió Marc relativa a la protecció del medi ambient a través del dret penal. En este sentit, Espanya ha introduït en el Codi Penal, a través de la reforma realitzada per la Llei Orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, les modificacions necessàries per a complir les obligacions comunitàries.

Podria augurar-se que la lluita contra les infraccions mediambientals des del punt de vista penal experimentarà un increment que exigirà comptar, dins de l'Administració de justícia, amb professionals especialment preparats per a fer front a este tipus de delinqüència.

La Constitució Espanyola, en enumerar en l'article 124 les funcions que corresponen al Ministeri Fiscal, assenyala que este, sense perjudici de les funcions encomanades a altres òrgans, té per missió, entre altres, promoure l'acció de la Justícia en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i de l'interés públic tutelat per la llei.

Es ben sabut que el legislador ha fet, fins a este moment, un esforç important per a garantir el dret-deure al medi ambient. No obstant això, el caràcter d'interés col·lectiu que es predica del medi ambient i els seus limitats sistemes de protecció, certament lluny dels sistemes de protecció que posseïxen els interessos jurídics individuals, implica una especial dificultat a l'hora de defensar-lo o bé d'exigir el seu respecte. A això obeeix, en essència, el fet que s'atribuisca al Ministeri Fiscal la defensa d'eixe inte-

rés col·lectiu que és el medi ambient, i també que esta institució preste una atenció específica a la defensa d'este bé jurídic.

En lògica coherència amb el precepte constitucional i per a facilitar l'exercici del dret-deure al medi ambient i la qualitat de vida que reconeix l'article 45 de la Constitució, es fa necessari executar una sèrie de canvis en l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal, amb la creació d'una estructura més eficaç per a la lluita contra la delinqüència mediambiental que permeta comptar amb Seccions de Medi Ambient coordinades des de la cúpula de la institució per un fiscal de la categoria primera.

Convé destacar també que des de les distintes organitzacions internacionals es reclama l'existència de figures especialitzades en delinqüència mediambiental. N'hi ha prou amb recordar la Resolució (77) 28 del Consell d'Europa, sobre la contribució del dret penal en la protecció ambiental, en la qual es demana la creació de seccions especials en les Audiències i en les Fiscalties per a tractar les qüestions relacionades amb el medi ambient.

Per a això, la llei incorpora les modificacions en l'article 18.1 de l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal amb la creació de Seccions de Medi Ambient específicament encarregades de la investigació i persecució de delictes relatius a l'ordenació del territori, la protecció del patrimoni històric, el medi ambient i incendis forestals, i incorpora l'article 18 quinquies, amb la creació de la figura del Fiscal de Sala de Medi Ambient.

Article únic. *Modificació de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests.*

La Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests, queda modificada en els termes següents:

U. L'article 1 queda redactat de la manera següent:

«Article 1. *Objecte.*

Esta llei té com a objecte garantir la conservació i protecció de les forests espanyoles, promovent-ne la restauració, millora, sostenibilitat i aprofitament racional, recolzant-se en la solidaritat col·lectiva i la cohesió territorial.»

Dos. S'afigen dos noves lletres j) i k) a l'article 3, que queden redactades de la manera següent:

«j) Principi o enfocament de precaució, en virtut de la qual quan hi haja una amenaça de reducció o pèrdua substancial de la diversitat biològica no ha d'al·legar-se la falta de proves científiques inequívokes com a raó per a ajornar les mesures encaminades a evitar o reduir al mínim eixa amenaça.

k) Adaptació de les forests al Canvi Climàtic, que fomenti una gestió encaminada a la resiliència i resistència de les forests a este.»

Tres. S'afig una nova lletra e) a l'apartat 1 de l'article 5, que queda redactada de la manera següent:

«e) Els enclavaments forestals en terrenys agrícoles amb la superfície mínima determinada per la Comunitat Autònoma.»

Quatre. Es modifica el paràgraf q) de l'article 6 de la manera següent:

«q) Agent forestal: Funcionari que té la condició d'agent de l'autoritat pertanyent a les Administracions Públiques que, d'acord amb la seua pròpia normativa i amb independència de la denominació corporativa específica, té encomanades, entre altres funcions, les de policia i custòdia dels béns jurídics de naturalesa forestal i la de policia judicial en sentit genèric tal com estableix l'apartat 6t de l'article 283 de la Llei d'Enjudiciament Criminal.»

Cinc. Els paràgrafs c) i g) de l'apartat 2 de l'article 7 queden redactats en els termes següents:

«L'establiment de les directrius comunes per a la normalització dels mitjans materials i dels equips de personal d'extinció d'incendis forestals en tot el territori espanyol, així com el desplegament de mitjans estatals de suport a les comunitats autònomes, per a la cobertura de les forests contra incendis.»

«g) L'elaboració de directrius bàsiques comunes d'ordenació i aprofitament de forests.»

Sis. L'apartat 3 de l'article 7 queda redactat en els termes següents:

«3. Correspon, així mateix, a l'Administració General de l'Estat l'exercici d'aquelles altres competències que li conferix la legislació i, en particular:

a) La coordinació de l'administració del Catàleg de forests d'Utilitat Pública, així com la del Registre de forests protectores i forests amb altres figures d'especial protecció.

b) La col·laboració en el disseny de les xarxes, la recopilació i comunicació als òrgans comunitaris de les dades obtingudes per les comunitats autònomes en el seu àmbit territorial, procedents de les parcel·les de les xarxes europees per al seguiment de les interaccions de la forest amb el medi ambient.»

Set. S'addiciona un apartat 3 a l'article 10, amb la redacció següent:

«3. Tant el Comité Forestal com el Consell Nacional del Bosc hauran de mantindre reunions amb caràcter semestral.»

Huit. S'hi a un article 12 bis, amb la redacció següent:

«Article 12 bis. *Forests protectores i forests amb altres figures d'especial protecció.*

Per raó de les seues especials característiques, les forests podran classificar-se en protectores i forests amb altres figures d'especial protecció, de conformitat amb el que estableix el capítol IV bis d'esta llei.»

Nou. L'article 13 queda redactat en els termes següents:

«Article 13. *Forests catalogades d'utilitat pública.*

A partir de l'entrada en vigor d'esta llei, les comunitats autònomes podran incloure en el Catàleg de Forests d'Utilitat Pública les forests públiques compreses en algun dels supòsits següents:

a) Que complisquen alguna de les característiques enumerades en els articles 24 i 24 bis.

b) Les que, sense reunir plenament en el seu estat actual les característiques de les forests protectores o amb altres figures d'especial protecció, siguin destinades a la restauració, repoblació o millora forestal amb els fins de protecció d'aquells.

c) Aquells altres que estableisca la comunitat autònoma en la seua legislació.»

Deu. L'apartat 1 de l'article 18 queda redactat en els termes següents:

«1. La titularitat que en el catàleg s'assigne a una forest només pot impugnar-se en juí declaratiu ordinari de propietat davant dels tribunals civils, i no es permet l'exercici de les accions reals de l'article 250.1.7 de la Llei d'Enjudiciament Civil.»

Onze. L'apartat 4 de l'article 18 queda redactat en els termes següents:

«4. Quan una forest catalogada es trobe afectada per un expedient del qual puga derivar-se una altra declaració de demanialitat diferent de la forestal, i sense perjudici del que, si és el cas, dispose la declaració d'impacte ambiental, les Administracions competents buscaran vies de cooperació a fi de determinar quina d'estes declaracions ha de prevaldre.»

En el supòsit de discrepància entre les Administracions, resoldrà, segons l'Administració que haja tramitat l'expedient, el Consell de Ministres o l'òrgan que la comunitat autònoma determine. En el cas que ambdós foren compatibles, l'Administració que haja gestionat l'expedient tramitarà, en peça separada, un expedient de concurrència, per a harmonitzar el doble caràcter demanial.

Quan es tracte de forests afectades per obres o actuacions d'interés general de l'Estat, resoldrà el Consell de ministres, sentida la comunitat autònoma afectada.»

Dotze. L'apartat 1 de l'article 20 queda modificat en els termes següents:

«1. Els titulars de les forests demaniales, junt amb l'Administració gestora en les forests catalogades, investigaran la situació de terrenys que es presumisquen pertanyents al domini públic forestal, a l'efecte de la qual podran demanar totes les dades i informes que es consideren necessaris.»

Tretze. L'apartat 7 de l'article 21 queda redactat com segueix:

«7. Contra la resolució podran recórrer tant els interessats com el confrontant davant de la jurisdicció contenciosa administrativa, una vegada esgotada la via administrativa, per raons de competència o procediment, i davant de la jurisdicció civil si el que es discuteix és el domini, la possessió o qualsevol altre dret real.»

Catorze. S'afeg un capítol IV bis al títol II, amb la redacció següent:

«CAPÍTOL IV BIS

Règim de les forests protectores i forests amb altres figures d'especial protecció

Article 24. *Declaració de forests protectores.*

1. Podran ser declarades protectores aquelles forests o terrenys forestals de titularitat pública o privada que es troben compresos en algun dels casos següents:

a) Els situats en capçaleres de conques hidrogràfiques i aquells altres que contribuïsquen decisivament a la regulació del règim hidrològic, evitant o reduint allaus, riudes i inundacions i defenent poblacions, cultius o infraestructures.

b) Que es troben en les àrees d'actuació prioritària per als treballs de conservació de sòls enfront de processos d'erosió i de correcció hidrologicoforestal i, en especial, les dunes continentals.

c) Que eviten o reduïsquen els despreniments de terres o roques i l'aterrament d'embassaments i aquells que protegisquen cultius i infraestructures contra el vent.

d) Que es troben en els perímetres de protecció de les captacions superficials i subterrànies d'aigua.

e) Que es troben formant part d'aquells trams fluvials d'interés ambiental inclosos en els plans hidrològics de conques.

f) Aquells altres que es determinen per la legislació autonòmica.

g) Que estiguen situats en àrees forestals declarades de protecció dins d'un Pla d'Ordenació de Recursos Naturals o d'un Pla d'Ordenació de Recursos Forestals, de conformitat amb el que disposa l'article 31 d'esta llei.

2. La declaració de forest protectora la farà l'Administració de la comunitat autònoma corresponent, amb l'expedient previ en què, en tot cas, hauran de ser oïts els propietaris i l'entitat local on radiquen. El mateix procediment se seguirà per a la desclassificació una vegada que les circumstàncies que van determinar la seua inclusió hagen desaparegut.

Article 24 bis. *Declaració d'altres figures d'especial protecció de forests.*

1. Les comunitats autònomes podran establir altres figures d'especial protecció de les forests de titularitat pública o privada que presenten, entre altres, algunes de les següents característiques:

a) Que contribuïsquen a la conservació de la diversitat biològica, a través del manteniment dels sistemes ecològics, la protecció de la flora i la fauna o la preservació de la diversitat genètica.

b) Que constituïsquen o formen part d'espais naturals protegits, àrees de la Xarxa Natura 2000, reserves de la biosfera o altres figures legals de protecció, o es troben en les seues zones d'influència, així com les que constituïsquen elements rellevants del paisatge.

c) Que estiguen incloses dins de les zones d'alt risc d'incendi de conformitat amb el que estableix l'article 48.

d) Per l'especial significació dels seus valors forestals.

e) Aquells altres que es determinen per la legislació autonòmica.

2. La declaració d'altres figures d'especial protecció de forests la farà l'Administració forestal de la comunitat autònoma corresponent, amb l'expedient previ en què, en tot cas, hauran de ser oïts els propietaris i l'entitat local on radiquen. El mateix procediment se seguirà per a la desclassificació una vegada que les circumstàncies que en van determinar la inclusió hagen desaparegut.

Article 24 ter. *Registres de forests protectores i de forests amb altres figures d'especial protecció.*

1. Quan les comunitats autònomes hagen declarat forests protectores i forests amb altres figures d'especial protecció hauran de crear els registres públics de caràcter administratiu corresponents.

2. En els registres de forests protectores i de forests amb altres figures d'especial protecció constaran les càrregues, gravàmens i la resta de drets reals que suporten les forests incloses en estos.

3. Les comunitats autònomes traslladaran al Ministeri de Medi Ambient, almenys una vegada a l'any, les inscripcions o desclassificacions que practiquen en els registres.

Article 24 quater. *Forests protectores i amb altres figures d'especial protecció de titularitat privada.*

1. La gestió de les forests protectores i amb altres figures d'especial protecció de titularitat pri-

vada correspon als seus propietaris, que hauran de presentar a l'Administració forestal de la comunitat autònoma el corresponent projecte d'ordenació de forests o pla dasocràtic, en cas de no disposar d'instrument de planificació d'ordenació de recursos naturals o forestals vigent a la zona.

2. Les limitacions que s'establisquen en la gestió de les forests protectores i amb altres figures d'especial protecció per raó de les funcions ecològiques, de protecció o socials que complixen podran ser compensades econòmicament en els termes que preveu el capítol III del títol VI.

3. A través del Fons per al patrimoni natural es fomentarà l'elaboració de projectes d'ordenació o plans dasocràtics.»

Quinze. El paràgraf b) de l'apartat 1 de l'article 25 queda redactat en els termes següents:

«b) De forests declarades protectores i amb altres figures d'especial protecció de conformitat amb els articles 24 i 24 bis.»

Setze. 1. S'afigen tres lletres noves i), j) i k) a l'apartat 1 de l'article 28, que queden redactades de la manera següent:

«i) La diversitat biològica de les forests d'Espanya.

j) Estat de protecció i conservació dels principals ecosistemes forestals espanyols i efectes del canvi climàtic en estos.

k) La percepció social de les forests.»

2. S'addiciona un nou paràgraf al final de l'apartat 1 de l'article 28 amb la redacció següent:

«Tota la informació recollida en els inventaris, així com el contingut que integra l'Estadística forestal espanyola, tindran caràcter públic; la normativa d'accés serà aplicable a la informació mediambiental.»

Dèset. 1. L'apartat 2 de l'article 29 queda redactat com següent:

«2. El Ministeri de Medi Ambient, oïts els ministeris afectats, elaborarà l'Estratègia forestal espanyola, amb la participació de les comunitats autònomes i amb l'informe de la Comissió Nacional de Protecció de la Naturalesa i del Consell Nacional de Boscos, i amb un informe previ favorable de la conferència sectorial. El Consell de Ministres aprovarà l'Estratègia forestal espanyola, mitjançant un acord.»

2. L'apartat 3 de l'article 29 queda modificat en els termes següents:

«3. Quan les circumstàncies ho aconsellen, i en tot cas abans de cada revisió del Pla forestal espanyol, l'Estratègia forestal espanyola serà revisada a proposta de la Comissió Nacional de Protecció de la Naturalesa o del Consell Nacional de Boscos. La revisió es tramitarà i aprovarà d'acord amb el que disposa l'apartat 2.»

Dihuit. L'apartat 2 de l'article 30 queda redactat de la manera següent:

«2. El Ministeri de Medi Ambient elaborarà el Pla forestal espanyol amb la participació de les comunitats autònomes, tenint en compte els plans forestals d'aquelles i amb els informes de la Comissió Nacional de Protecció de la Naturalesa i del Consell Nacional de Boscos, i amb un informe previ favorable de la Conferència Sectorial. El Consell de

Ministres elaborarà el Pla forestal espanyol mitjançant un acord.»

Dènou. L'article 32 queda redactat en els termes següents:

«Article 32. *La gestió forestal sostenible. Directrius bàsiques comunes per a l'ordenació i l'aprofitament de forests.*

1. Les forests han de ser gestionades de manera sostenible, integrant els aspectes ambientals amb les activitats econòmiques, socials i culturals, amb la finalitat de conservar el medi natural al mateix temps que generar ocupació i col·laborar a l'augment de la qualitat de vida i expectatives de desenvolupament de la població rural.

2. El Govern, amb la consulta prèvia al Consell Nacional de Boscos, la Comissió Nacional de Protecció de la Naturalesa i les comunitats autònomes, a través de la Conferència Sectorial, aprovarà les directrius bàsiques comunes d'ordenació i aprofitament de forests, en relació amb els aspectes següents:

a) L'adaptació a les forests espanyoles dels criteris i indicadors de sostenibilitat, la seua avaluació i seguiment, de conformitat amb els criteris establits en resolucions internacionals i convenis en què Espanya siga part i, en particular, els requerits per a les forests incloses en la Xarxa Natura 2000.

b) El contingut mínim de les instruccions d'ordenació i aprofitament de forests, per a garantir la seua gestió sostenible.

3. Correspon a les comunitats autònomes l'aprovació de les instruccions d'ordenació i aprofitament de forests.»

Vint. 1. Els apartats 2 i 4 de l'article 33 queden redactats de la manera següent:

«2. Les forests públiques i privades hauran de comptar amb un projecte d'ordenació de forests, pla dasocràtic o un altre instrument de gestió equivalent.

Estaran exempts de l'obligació establida en el paràgraf anterior les forests de superfície inferior al mínim que determinaran les comunitats autònomes d'acord amb les característiques del seu territori forestal.

4. El contingut mínim dels projectes d'ordenació de forests i plans dasocràtics es determinarà en les directrius bàsiques comunes per a l'ordenació i l'aprofitament de forests establides en l'article 32 d'esta llei. L'elaboració d'estos instruments haurà de ser dirigida i supervisada per professionals amb titulació forestal universitària i haurà de tindre com a referència, si és el cas, el PORF en l'àmbit del qual es trobe la forest.»

2. Se suprimeix l'apartat 5 de l'article 33.

Vint-i-u. L'article 34 queda redactat en els termes següents:

«article 34. *Gestió de forests catalogades, forests protectores i forests amb altres figures d'especial protecció.*

1. Les forests protectores, així com les forests catalogades que tinguen les característiques enumerades en els articles 13.b) i 24.1, es gestionaran a fi d'aconseguir la màxima estabilitat de la massa forestal, s'evitarà, si és el cas, la fragmentació ecològica de les forests i s'aplicaran mètodes silvícoles que perseguisquen prioritàriament el control de l'erosió, del perill d'incendi, dels danys per neu, ven-

davals, inundacions i riudes o d'altres riscos per a les característiques protectores de la forest.

2. Les forests amb altres figures d'especial protecció, així com les forests catalogades que tinguen les característiques enumerades en l'article 24 bis.1, es gestionaran per a garantir-ne el manteniment en un estat de conservació favorable o, si és el cas, per a la restauració dels valors que van motivar la dita declaració.

3. La gestió de les forests protectores o amb altres figures d'especial protecció que no disposen de projecte d'ordenació de forests o pla dasocràtic s'ajustarà a l'instrument de planificació vigent a la zona. Si tampoc existix este instrument, els aprofitaments que es vullguen realitzar en estes forests hauran d'ajustar-se al que estableix l'article 37 i, en tot cas, sempre assegurant la conservació dels valors que van determinar la seua declaració.

4. La gestió de les forests amb altres figures d'especial protecció incloses en zones d'alt risc d'incendi forestal s'ajustarà al que estableix l'article 48.

5. En els instruments de gestió d'estes forests s'inclouran, si és el cas, mesures concretes a fi d'establir corredors biològics entre estes forests i altres de semblant catalogació, o entre estes forests i altres espais naturals protegits o d'interès, a través de rius, canals i altres vies de comunicació natural, a fi d'evitar l'aïllament de les seues poblacions, i de fomentar el trasbals d'espècies i la diversitat genètica.»

Vint-i-dos. L'article 35 queda redactat en els termes següents:

«Article 35. *Certificació forestal.*

Les Administracions públiques promouran el desenvolupament dels sistemes de certificació, i garantiran que el procés de certificació forestal siga voluntari, transparent i no discriminatori, així com vetllaran perquè els sistemes de certificació forestal establisquen requisits en relació amb els criteris ambientals, econòmics i socials que permeten la seua homologació internacional.»

Vint-i-tres. S'hi a un article 35 bis amb la redacció següent:

«Article 35 bis. *Compra responsable de productes forestals.*

En els procediments de contractació pública, les Administracions públiques adoptaran les mesures oportunes per a evitar l'adquisició de fusta i productes derivats procedents de tals il·legals de tercers països i per a afavorir l'adquisició d'aquells procedents de boscos certificats.

Les Administracions públiques fomentaran el consum responsable d'estos productes per part dels ciutadans, per mitjà de campanyes de divulgació.»

Vint-i-quatre. El paràgraf b) de l'article 37 queda redactat en els termes següents:

«b) En cas de no haver-hi els dits instruments, estos aprofitaments requeriran autorització administrativa prèvia.»

Vint-i-cinc. L'apartat 1 de l'article 41 queda redactat en els termes següents:

«1. Correspon al Ministeri de Medi Ambient, en col·laboració amb el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i amb les comunitats autònomes, l'elaboració i aprovació del Programa d'Acció Nacional contra la Desertificació. L'aplicació i el seguiment del Programa correspon al Ministeri de Medi Ambient, al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i a les

comunitats autònomes, en l'àmbit de les seues competències respectives, d'acord amb el principi de coordinació.»

Vint-i-sis. L'apartat 3 de l'article 41 queda redactat en els termes següents:

«3. Així mateix, correspon al Ministeri de Medi Ambient, en col·laboració amb les comunitats autònomes, l'elaboració i aprovació del Pla Nacional d'actuacions prioritàries de restauració hidrologico-forestal. L'aplicació i seguiment del pla correspon al Ministeri de Medi Ambient i a les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seues competències respectives, d'acord amb el principi de coordinació.»

Vint-i-set. L'apartat 1 de l'article 46 queda redactat en els termes següents:

«1. Per a facilitar la col·laboració entre els dispositius d'extinció d'incendis forestals, de manera que siga possible l'assistència recíproca de les Administracions competents i la utilització conjunta dels mitjans personals i materials, l'Administració General de l'Estat, en col·laboració amb les comunitats autònomes, a proposta de la Comissió Nacional de Protecció de la Naturalesa, assistida pel Comitè de Lluita contra Incendis Forestals, establirà les directrius comunes per a la formació, preparació i equipament del personal i per a la normalització dels mitjans materials.»

Vint-i-huit. Els apartats 1 i 3 de l'article 47 queden redactats en els termes següents:

«1. El director o responsable tècnic de les tasques d'extinció té la condició d'agent de l'autoritat i podrà mobilitzar mitjans públics i privats per a actuar en l'extinció d'acord amb un pla d'operacions. Així mateix, podrà disposar, quan siga necessari i encara que no es puga comptar amb l'autorització dels propietaris respectius, l'entrada d'equips i mitjans en finques forestals o agrícoles, la circulació per camins privats, l'obertura de bretxes en murs o tanques, la utilització d'aigües, l'obertura de tallafocs d'urgència i la crema anticipada per mitjà de l'aplicació de contrafocs, en zones que es considere que, dins d'una normal previsió, poden ser consumides per l'incendi. L'autoritat local podrà mobilitzar mitjans públics o privats addicionals per a actuar en l'extinció, segons el pla d'operació del director tècnic.

3. L'Administració responsable de l'extinció adoptarà les mesures oportunes per a garantir la defensa jurídica del director tècnic i del personal sota el seu comandament en els procediments seguits davant dels ordes jurisdiccionals civil i penal per possibles responsabilitats derivades de les ordes impartides i les accions executades en relació amb l'extinció de l'incendi.»

Vint-i-nou. El primer paràgraf de l'apartat 3 de l'article 48 queda modificat en els termes següents:

«3. Per a cada una d'estes zones es formularà un Pla de Defensa que, a més de tot allò que estableix el corresponent Pla autonòmic d'emergències, haurà de considerar, com a mínim.»

Trenta. L'apartat 2 de l'article 49 queda redactat en els termes següents:

«2. Es promourà el desenvolupament i posada en marxa de l'assegurança d'incendis forestals en el marc del que preveu la Llei 87/1978, de 28 de desembre, d'assegurances agràries combinades. Els propietaris que subscriuen l'assegurança tindran prioritat

per a acollir-se a les subvencions previstes en l'article 64 d'esta llei, quan estes es financen a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat.»

Trenta-u. El títol de l'article 50 queda redactat en els termes següents:

«Article 50. *Manteniment i restauració del caràcter forestal dels terrenys incendiats.*»

Trenta-dos. L'apartat 1 de l'article 50 queda redactat en els termes següents:

«1. Les comunitats autònomes hauran de garantir les condicions per a la restauració dels terrenys forestals incendiats, i queda prohibit:

a) El canvi d'ús forestal almenys durant 30 anys.

b) Tota activitat incompatible amb la regeneració de la coberta vegetal, durant el període que determine la legislació autonòmica.

Amb caràcter singular, les comunitats autònomes podran acordar excepcions a estes prohibicions sempre que, amb anterioritat a l'incendi forestal, el canvi d'ús estiga previst en:

1r. Un instrument de planejament prèviament aprovat.

2n. Un instrument de planejament pendent d'aprovació, si ja haguera sigut objecte d'avaluació ambiental favorable o, si esta no fóra exigible, si ja haguera sigut sotmés al tràmit d'informació pública.

3r. Una directriu de política agroforestal que incloga l'ús agrari o ramader extensiu de forests no arbrades amb espècies autòctones incultes o en estat d'abandó.»

Trenta-tres. S'afeg un nou capítol V al títol IV amb la redacció següent:

«CAPÍTOL V

Ús social de la forest

Article 54 bis. *Accés públic.*

1. L'accés públic a les forests podrà ser objecte de regulació per les Administracions Públiques competents.

2. La circulació amb vehicles de motor per pistes forestals situades fora de la xarxa de carreteres quedarà limitada a les servituds de pas que corresponguen, la gestió agroforestal i les labors de vigilància i extinció de les Administracions Públiques competents. Excepcionalment, l'Administració Forestal podrà autoritzar el trànsit obert motoritzat quan es comprove l'adequació del vial, la correcta senyalització de l'accés, l'acceptació pels titulars, l'assumpció del manteniment i de la responsabilitat civil.

3. L'accés de persones alienes a la vigilància, extinció i gestió podrà limitar-se en les zones d'alt risc previstes en l'article quan el risc d'incendi així ho aconselle, i es farà públic este punt de manera fefaent.»

Trenta-quatre. L'article 58 queda redactat en els termes següents:

«Article 58. *Extensió, policia i guarderia forestal.*

1. Les Administracions públiques, en l'àmbit de les seues competències, hauran d'exercir, entre altres, les següents funcions d'extensió, policia i guarderia forestal:

a) De policia, custòdia i vigilància per al compliment de la normativa aplicable en matèria fores-

tal, especialment les de prevenció, detecció i investigació de la causalitat d'incendis forestals.

b) D'assessorament facultatiu en tasques d'extensió i gestió forestal i de conservació de la naturalesa.

Els professionals que realitzen estes funcions comptaran amb la formació específica que els capacite per al seu correcte desenvolupament.

2. Per a fomentar les labors esmentades en el paràgraf b) de l'apartat 1, l'Administració forestal podrà establir acords amb els agents socials representatius.

3. Els funcionaris que exercisquen funcions de policia administrativa forestal, per atribució legal o per delegació, tenen la condició d'agents de l'autoritat i els fets constatats i formalitzats per ells en les corresponents actes d'inspecció i denúncia tindran presumpció de certesa, sense perjudi de les proves que en defensa dels respectius drets i interessos puguin aportar els interessats.

Així mateix, estan facultats per a:

a) Entrar lliurement en qualsevol moment i sense avís previ en els llocs subjectes a inspecció i romandre-hi, amb respecte, en tot cas, a la inviolabilitat del domicili. A l'efectuar una visita d'inspecció, hauran de comunicar la seua presència a la persona inspeccionada o al seu representant, llevat que consideren que la dita comunicació pugja perjudicar l'èxit de les seues funcions.

b) Practicar qualsevol diligència d'investigació, examen o prova que consideren necessària per a comprovar que les disposicions legals s'observen correctament.

c) Prendre o traure mostres de substàncies i materials, realitzar mesuraments, obtindre fotografies, vídeos, gravació d'imatges, i alçar croquis i plans, sempre que es notifique al titular o al seu representant, excepte casos d'urgència, en què la notificació podrà efectuar-se amb posterioritat.

4. Els agents forestals i mediambientals, en l'exercici de les seues competències, actuaran de manera coordinada, i amb respecte a les facultats que atribuïx la seua legislació orgànica reguladora, amb les Forces i Cossos de Seguretat.»

Trenta-cinc. Els apartats 1 i 3 de l'article 63 queden redactats en els termes següents:

«1. Els incentius recollits en els articles 64 a 66, quan es financen a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat, s'aplicaran a forests ordenades tant de titularitat privada com d'entitats locals. Les forests protectores, les forests amb altres figures d'especial protecció i els catalogats i, en particular, aquells en espais naturals protegits o en la Xarxa Natura 2000 tindran preferència en l'atorgament d'estos incentius.»

«3. En l'accés a les subvencions per a la prevenció contra incendis forestals, quan es financen a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat, tindran prioritat les forests que es troben ubicades en una zona d'alt risc d'incendi amb un pla de defensa contra incendis vigent, d'acord amb l'article 48.»

Trenta-sis. L'apartat 2 de l'article 77 queda redactat en els termes següents:

«2. La reparació tindrà com a objectiu la restauració de la forest o ecosistema forestal a la situació prèvia als fets constitutius de la infracció sancionada. A l'efecte d'esta llei es considera com a restauració la tornada de la forest al seu estat anterior al dany, i per reparació, les mesures que s'adopten per

a aconseguir-ne la restauració. El causant del dany estarà obligat a indemnitzar la part dels danys que no puguin ser reparats, així com els perjudis causats.»

Trenta-set. 1. S'afeg un nou paràgraf a l'apartat 2 de la disposició adicional segona amb la redacció següent:

«El que disposa l'article 58.3 no serà aplicable en estos territoris.»

2. L'apartat 3 de la disposició adicional segona queda redactat en els termes següents:

«3. El que disposa esta llei s'entén sense perjudi de les normes específiques aplicables a les forests afectades l'exercici de competències estatals o adscrits a servicis públics gestionats per l'Administració de l'Estat.»

Trenta-vuit. S'hi a una disposició adicional nova amb la redacció següent:

«El Govern remetrà, en el termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'esta llei, una proposta de Llei reguladora de l'Estatut de la Propietat Forestal, en la qual s'establiran les bases, respectant les competències que tenen les comunitats autònomes, segons els seus respectius Estatuts, en esta matèria.»

Trenta-nou. La disposició final tercera queda redactada en els termes següents:

«Disposició final tercera. *Habilitació normativa.*

El Govern i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seues competències respectives, dictaran les disposicions necessàries per al desplegament d'esta llei.»

Disposició adicional primera. *Fons per al patrimoni natural.*

1. Es crea el Fons per al patrimoni natural, a fi de posar en pràctica aquelles mesures destinades a donar suport a la gestió forestal sostenible, a la prevenció estratègica d'incendis forestals i a la protecció d'espais forestals i naturals en el finançament de la qual participe l'Administració General de l'Estat. El dit fons podrà finançar accions de naturalesa plurianual i actuarà com a instrument de cofinançament destinat a assegurar la cohesió territorial. El fons es dotarà amb les partides assignades en els Pressupostos Generals de l'Estat, incloent-hi les dotacions que siguen objecte de cofinançament per aquells instruments financers comunitaris destinats als mateixos fins i amb altres fonts de finançament que puguin establir-se en el futur.

2. Seran objectius del fons:

a) Promoure, a través dels incentius adequats, la inversió, gestió i ordenació forestal, en particular, l'elaboració de projectes d'ordenació de forests o de plans dasocràtics.

b) Donar suport a les accions de prevenció d'incendis forestals.

c) Instituir mecanismes financers destinats a fer viables els models de gestió per a una silvicultura sostenible.

d) Finançar accions específiques d'investigació aplicada, demostració i experimentació.

e) Valorar i promoure les funcions ecològiques, socials i culturals dels espais forestals i donar suport als servicis ambientals i de conservació de recursos naturals.

f) L'incentiu a l'agrupació de la propietat forestal per al desenvolupament d'explotacions forestals conjuntes, que afavorisquen la gestió forestal sostenible.

g) La promoció de l'ús i el suport a la producció i comercialització de productes forestals procedents de boscos certificats.

h) Desenvolupar altres accions i crear altres instruments addicionals que contribuïsqen a la defensa i sostenibilitat dels espais forestals.

i) altres objectius complementaris dels anteriors, vinculats a la gestió forestal sostenible, que es determinen reglamentàriament.

3. La gestió de les subvencions que s'atorguen a càrrec del fons correspon a les comunitats autònomes.

4. Per reial decret es regularà el funcionament del Fons per al patrimoni natural, que garantirà la participació de les comunitats autònomes.

Disposició addicional segona.

El Govern, en el marc del Pla de Foment d'Energies Renovables, actualitzarà les primes i incentius de les centrals de producció d'energia elèctrica en règim especial que utilitzen com a combustible biomassa forestal procedent d'operacions de prevenció d'incendis i plans de gestió forestal sostenible.

Les primes i incentius seran els que s'establisquen en el Reial Decret 436/2004, de 12 de març, pel qual s'estableix la metodologia per a l'actualització i sistematització del règim jurídic i econòmic de l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim especial.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogats els apartats 1.a) i 2.h) de l'article 7 i l'apartat 2 de l'article 21 de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 50/1981, de 30 de desembre, reguladora de l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal.*

La Llei 50/1981, de 30 de desembre, reguladora de l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal, es modifica en els termes següents:

U. El paràgraf segon de l'article 18.1 queda redactat en els termes següents:

«En la Fiscalia de l'Audiència Nacional i en cada Fiscalia dels tribunals Superiors de Justícia i de les Audiències provincials hi haurà una Secció de Menors a la qual s'encomanaran les funcions i facultats que al Ministeri Fiscal atribueix la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. En les Fiscalies dels tribunals Superiors de Justícia i de les Audiències provincials hi hauran Seccions contra la Violència sobre la Dona i Seccions de Medi Ambient especialitzades en delictes relatius a l'ordenació del territori, la protecció del patrimoni històric, els recursos naturals i el medi ambient, la protecció de la flora, fauna i animals domèstics, i els incendis forestals. A estes seccions s'han adscrits fiscals que pertanguen a les seues respectives plantilles, i tindran preferència aquells que per raó de les anteriors funcions exercides, cursos impartits o superats o per qualsevol altra circumstància anàloga s'hagen especialitzat en la matèria. No obstant això, quan les necessitats del servici així ho aconsellen podran actuar també en altres àmbits o matèries.»

Dos. S'hi a un article 18 quinquies, amb la redacció següent:

«Article 18 quinquies.

1. El fiscal general de l'Estat, oït el Consell Fiscal, nomenarà, com a delegat, un fiscal contra els delictes relatius a l'ordenació del territori i la protecció del patrimoni històric, del medi ambient i incendis forestals, amb categoria de fiscal de sala, que exercirà les funcions següents:

a) Efectuar les diligències a què es referix l'article 5 i intervindre, directament o a través d'instruccions impartides als delegats, en aquells processos penals d'especial transcendència apreciada pel fiscal general de l'Estat, referents a delictes relatius a l'ordenació del territori, la protecció del patrimoni històric, els recursos naturals i el medi ambient, la protecció de la flora, fauna i animals domèstics, i els incendis forestals.

b) Exercir l'acció pública en qualsevol tipus de procediments, directament o a través d'instruccions impartides als delegats, quan aquella estiga prevista en les diferents lleis i normes de caràcter mediambiental, i exigir les responsabilitats que corresponen.

c) Supervisar i coordinar l'actuació de les seccions especialitzades de medi ambient i demanar els informes oportuns, dirigint per delegació del fiscal general de l'Estat la xarxa de fiscals de medi ambient.

d) Coordinar les Fiscalies en matèria de medi ambient unificant els criteris d'actuació, per a la qual cosa podrà proposar al fiscal general l'emissió de les corresponents instruccions i reunir, quan siga procedent, els fiscals integrants de les seccions especialitzades.

e) Elaborar anualment i presentar, el fiscal general de l'Estat, un informe sobre els procediments seguits i actuacions efectuades pel Ministeri Fiscal en matèria de medi ambient, que serà incorporat a la memòria anual presentada pel fiscal general de l'Estat.

2. Per a la seua adequada actuació se li adscriurà una Unitat del Servei de Protecció de la Naturalesa de la Guàrdia Civil, així com, si és el cas, els efectius necessaris de la resta de les Forces i Cossos de Seguretat que tinguen competències mediambientals, de conformitat amb la Llei Orgànica 2/1986, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat. Igualment, podran adscriure's els professionals i experts tècnics que siguin necessaris per a auxiliari-lo de manera permanent o ocasional. La Fiscalia podrà demanar l'auxili dels agents forestals o ambientals de les administracions públiques corresponents, dins de les funcions que estos col·lectius tenen legalment encomanades.»

Disposició final segona. *Habilitació competencial.*

1. Esta llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.23a de la Constitució i té, per tant, caràcter bàsic, sense perjudici del que disposen els apartats següents.

2. Tenen caràcter bàsic, per dictar-se a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució, els apartats onze, tretze i vint-i-sis de l'article únic, que modifiquen els articles 18.4, 21.7 i 47.3 de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de forests.

3. L'apartat quinze de l'article únic, que modifica l'article 25.1.b) de la Llei 43/2003, de 21 de novembre, de forests, es dicta a l'empara de l'article 149.1.8a de la Constitució, sense perjudici de la conservació, modificació i desenvolupament per les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials, allí on n'hi haja.

4. La disposició addicional primera es dicta a l'empara de l'article 149.1.14a de la Constitució.

5. La disposició final primera es dicta a l'empara de l'article 149.1.5a de la Constitució.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Esta llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 28 d'abril de 2006.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

7899 LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'Educació. («BOE» 106, de 4-5-2006.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sancione.

PREÀMBUL

Les societats actuals donen gran importància a l'educació que reben els joves, en la convicció que depenen de l'educació tant el benestar individual com el col·lectiu. L'educació és el mitjà més adequat per a construir la personalitat dels joves, desenvolupar al màxim les seues capacitats, formar la seua pròpia identitat personal i configurar la seua comprensió de la realitat, integrant la dimensió cognoscitiva, l'afectiva i l'axiològica. Per a la societat, l'educació és el mitjà de transmetre i, al mateix temps, de renovar la cultura i el patrimoni de coneixements i valors que la sustenten, d'extraure les màximes possibilitats de les seues fonts de riquesa, de fomentar la convivència democràtica i el respecte a les diferències individuals, de promoure la solidaritat i evitar la discriminació, amb l'objectiu fonamental d'aconseguir la necessària cohesió social. A més, l'educació és el mitjà més adequat per a garantir l'exercici de la ciutadania democràtica, responsable, lliure i crítica, que és indispensable per a la constitució de societats avançades, dinàmiques i justes. Per este motiu, una bona educació és la major riquesa i el principal recurs d'un país i dels seus ciutadans.

La preocupació per oferir una educació capaç de respondre a les necessitats canviants i a les demandes que plantegen les persones i els grups socials no és nova. Tant aquelles com estes han depositat històricament en l'educació les seues esperances de progrés i de desenvolupament. La concepció de l'educació com un instrument de millora de la condició humana i de la vida col·lectiva ha sigut una constant, encara que no sempre esta aspiració s'haja convertit en realitat.

L'interés històric per l'educació es va reforçar amb l'aparició dels sistemes educatius contemporanis. Estes estructures dedicades a la formació dels ciutadans van ser concebudes com a instruments fonamentals per a la construcció dels Estats nacionals, en una època decisiva per a configurar-los. A partir d'aquell moment, tots els països han prestat una atenció creixent als seus sistemes d'educació i formació, amb l'objectiu d'adequar-los a les circumstàncies canvi-

ants i a les expectatives que es depositaven en cada moment històric. En conseqüència, la seua evolució ha sigut molt notable, fins a arribar a posseir en l'actualitat unes característiques clarament diferents de les que tenien en el moment de la seua constitució.

En cada fase de la seua evolució, els sistemes educatius han hagut de respondre a uns reptes prioritaris. En la segona mitat del segle XX es van enfrontar a l'exigència de fer efectiu el dret de tots els ciutadans a l'educació. La universalització de l'ensenyament primari, que ja s'havia aconseguit en alguns països al final del segle XIX, s'aniria completant al llarg del segle següent, i incorporaria, a més, l'accés generalitzat a l'etapa secundària, que així va passar a considerar-se part integrant de l'educació bàsica. L'objectiu prioritari va consistir a fer efectiva una escolarització més prolongada i amb unes metes més ambicioses per a tots els joves d'ambdós sexes.

En els anys finals del segle XX, el repte va consistir a aconseguir que eixa educació àmpliament generalitzada s'oferira en unes condicions d'alta qualitat, amb l'exigència, a més, que este benefici arribara a tots els ciutadans. Al novembre de 1990 es reunien a París els ministres d'Educació dels països de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic, a fi d'abordar com podia fer-se efectiva una educació i una formació de qualitat per a tots. El desafiament era cada vegada més urgent i els responsables educatius dels països amb un major nivell de desenvolupament es van disposar a donar-li una resposta satisfactòria.

Catorze anys més tard, al setembre del 2004, els més de seixanta ministres reunits a Ginebra, en ocasió de la 47a Conferència Internacional d'Educació convocada per la UNESCO, demostraven la mateixa inquietud, i així posaven de manifest la vigència del repte plantejat en la dècada precedent. Si en 1990 eren els responsables dels països més desenvolupats els que cridaven l'atenció sobre la necessitat de combinar qualitat amb equitat en l'oferta educativa, en 2004 eren els d'un nombre molt més ampli d'Estats, de característiques i nivells de desenvolupament molt diversos, els que es plantejaven la mateixa qüestió.

Aconseguir que tots els ciutadans puguen rebre una educació i una formació de qualitat, sense que este bé quede limitat només a algunes persones o sectors socials, resulta apressant en el moment actual. Països molt diversos, amb sistemes polítics diferents i governs de diferent orientació, es plantegen este objectiu. Espanya no pot de cap manera constituir una excepció.

La generalització de l'educació bàsica ha sigut tardana al nostre país. Encara que l'obligatorietat escolar es va promulgar en 1857 i en 1964 es va estendre des dels sis fins als catorze anys, va caldre esperar fins a mitjans de la dècada dels huitanta del segle passat perquè la dita prescripció es fera realitat. La Llei General d'Educació de 1970 va suposar l'inici de la superació del gran endarreriment històric que tenia el sistema educatiu espanyol. La Llei Orgànica del Dret a l'Educació va proporcionar un nou i decidit impuls a este procés de modernització educativa, però la consecució total de l'objectiu va haver d'esperar encara bastants anys.

La Llei 14/1970, General d'Educació i de Finançament de la Reforma Educativa, i la Llei Orgànica 8/1985, reguladora del Dret a l'Educació, declaraven l'educació com a servici públic. La Llei Orgànica d'Educació seguix esta tradició i s'hi inscriu. El servici públic de l'educació la considera com un servici essencial de la comunitat, que ha de fer que l'educació escolar siga assequible a tots, sense distinció de cap classe, en condicions d'igualtat d'oportunitats, amb garantia de regularitat i continuïtat, i adaptada progressivament als canvis socials. El servici públic de l'educació pot ser prestat pels poders públics i per la iniciativa social, com a garantia dels drets fonamentals dels ciutadans i la llibertat d'ensenyament.

En 1990, la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu va establir en deu anys el període d'obligato-